

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และพนักงานครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดลพบุรี สระบุรี และสิงห์บุรี ครั้งนี้ผู้วิจัยสามารถสรุปผลโดยมีหัวข้อ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายในการวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา และพนักงานครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดลพบุรี สระบุรี และสิงห์บุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา และพนักงานครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดลพบุรี สระบุรี และสิงห์บุรี ที่มีสถานภาพที่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัย

1. การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และพนักงานครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดลพบุรี สระบุรี และสิงห์บุรี อยู่ในระดับปานกลาง
2. การเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และพนักงานครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดลพบุรี สระบุรี และสิงห์บุรีที่มีสถานภาพแตกต่างกัน จะแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครูจังหวัดลพบุรี สระบุรี และสิงห์บุรี จำนวน 303 คน จากประชากรทั้งหมด 1,253 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นใช้เอง ที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน จากนั้นนำไปทดลอง (try out) ได้ค่าความเชื่อมั่น (validity) เท่ากับ 0.873

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง และขออนุญาตผู้อำนวยการสถานศึกษาที่มีผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครูเป็นกลุ่มตัวอย่างเก็บรวบรวมข้อมูล และนัดหมายการรับคืนด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เพื่อแปลความหมายของข้อมูลมี ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. สถิติอ้างอิง ได้แก่ การทดสอบที (t-test) และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) การทดสอบเอฟ (F-test) และการทดสอบของเชฟเฟ้ (Scheffe' s Method)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และพนักงานครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดลพบุรี สระบุรี และสิงห์บุรี ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

1. การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และพนักงานครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดลพบุรี สระบุรี และสิงห์บุรี ในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ 1) ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร 3) ด้านการนิเทศการใช้หลักสูตรสถานศึกษา 4) ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา และ 5) ด้านสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษา

1.1 การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และพนักงานครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดลพบุรี สระบุรี และสิงห์บุรี ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาในภาพรวมมีการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ย 3 ลำดับจากมากไปน้อย คือ 1) วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน เครื่องมือเครื่องใช้และอาคารสถานที่ 2) การจัดทำสารสนเทศของสถานศึกษา และ 3) ขอความร่วมมือใน

การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตร จากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย ได้แก่ การแต่งตั้งคณะกรรมการของสถานศึกษา ตามลำดับ

1.2 การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และพนักงานครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดลพบุรี สระบุรี และสิงห์บุรี ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในภาพรวมมีการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ย 3 ลำดับจากมากไปน้อย คือ 1) วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน เครื่องมือเครื่องใช้ และอาคารสถานที่ 2) การจัดทำสารสนเทศของสถานศึกษา และ 3) ขอความร่วมมือในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตร จากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย ได้แก่ การแต่งตั้งคณะกรรมการของสถานศึกษา ตามลำดับ

1.3 การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และพนักงานครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดลพบุรี สระบุรี และสิงห์บุรี ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ในภาพรวมมีการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ย 3 ลำดับจากมากไปน้อย คือ 1) มีการทดลองวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน ก่อนที่นำหลักสูตรไปใช้ 2) การเตรียมการเพื่อนำหลักสูตรไปใช้ เช่น ตัวหลักสูตร คู่มือ การใช้หลักสูตร คู่มือครู คู่มือการประเมินระเบียบประเมินผลเอกสารต่าง ๆ และ 3) ทำการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาก่อนที่นำหลักสูตรไปใช้ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย ได้แก่ จัดตั้งศูนย์วิชาการเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร ตามลำดับ

1.4 การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และพนักงานครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดลพบุรี สระบุรี และสิงห์บุรี ด้านการนิเทศการใช้หลักสูตรสถานศึกษาในภาพรวมมีการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ย 3 ลำดับจากมากไปน้อย คือ 1) การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา 2) การรายงานการนิเทศปรากฏเป็นหลักฐานก่อนนำหลักสูตรไปใช้ และ 3) การจัดทำแผนงาน/โครงการนิเทศ ติดตาม กำกับในสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย ได้แก่ การจัดทำเอกสารหลักฐานการดำเนินงานบริหารจัดการหลักสูตรที่เป็นปัจจุบัน ตามลำดับ

1.5 การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และพนักงานครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดลพบุรี สระบุรี และสิงห์บุรี ด้านสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ในภาพรวมมีการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ย 3 ลำดับจากมากไปน้อย คือ 1) นำผลการรายงานเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้อง และสาธารณชนทราบ 2) รายงานผลการดำเนินงานพร้อมทั้งจัดส่งตามระยะเวลาที่กำหนด และ 3) การสรุปสภาพดำเนินงานในภารกิจต่าง ๆ ตามหลักสูตร ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย ได้แก่ การระบุถึงปัญหาที่เกิดจากการใช้หลักสูตร รวมทั้งชี้ให้เห็นถึงจุดเด่น จุดแข็ง ในการดำเนินงานของสถานศึกษา ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และพนักงานครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดลพบุรี สระบุรี และสิงห์บุรี

2.1 การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และพนักงานครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดลพบุรี สระบุรี และสิงห์บุรี มีการปฏิบัติที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 เมื่อจำแนกตามสถานภาพ จังหวัด วิชยฐานะ ขนาดสถานศึกษาประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

2.2 การเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และพนักงานครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดลพบุรี สระบุรี และสิงห์บุรี มีการปฏิบัติที่ไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษา

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และพนักงานครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดลพบุรี สระบุรี และสิงห์บุรี ผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญที่ได้นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา และพนักงานครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดลพบุรี สระบุรี และสิงห์บุรี โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และพนักงานครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดลพบุรี สระบุรี และสิงห์บุรี ที่มีสถานภาพที่แตกต่างกัน ได้แก่

2.1 จำแนกตามสถานภาพ ของผู้บริหารสถานศึกษากับพนักงานครู พบว่า มีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษามีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเขตการศึกษา 1 – 12 (2546, บทคัดย่อ) ได้ทำการติดตามผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตการศึกษา 1-12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนนำร่องการใช้หลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยภาพรวมและรายด้านพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนและกรรมการสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

2.2 จำแนกตามจังหวัด ของผู้บริหารสถานศึกษากับพนักงานครู พบว่า มีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา มีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเขตการศึกษา 1 – 12 (2546, บทคัดย่อ) ได้ทำการติดตามผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตการศึกษา 1-12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน

เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนนาร่องการใช้หลักสูตรสถานศึกษา เมื่อจำแนกตามสังกัดของสถานศึกษาในภาพรวมและรายด้านพบว่า สถานศึกษาทุกสังกัดมีการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

2.3 จำแนกตามวิทยฐานะ ของผู้บริหารสถานศึกษากับพนักงานครู พบว่า มีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา มีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชริน ทับทิม (2549, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน ต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ผลในการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน ต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาชั้นพื้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 เมื่อจำแนกตามสถานภาพ ในการปฏิบัติหน้าที่ พบว่า เป็นความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา มีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชริน ทับทิม (2549, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ผลในการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ชั้นพื้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 เมื่อจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า เป็นความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.5 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ของผู้บริหารสถานศึกษากับพนักงานครู มีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา มีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณ พูนแก้ว (2546, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวทางการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนนาร่องและเครือข่ายสังกัด กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารและครู มีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหา การใช้หลักสูตร จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน ไม่แตกต่างกัน

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และพนักงานครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดลพบุรี สระบุรี และสิงห์บุรี ที่มีสถานภาพ ไม่ที่แตกต่างกัน ได้แก่

3.1 จำแนกตามวุฒิการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับพนักงานครู พบว่า มีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตร มีไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรรณ พูนแก้ว (2546, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวทางการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนนาร่องและเครือข่ายสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า

ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา ภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดลพบุรี สระบุรี และสิงห์บุรี สามารถนำไปเป็นแนวทางในการวางแผน แก้ไข ปรับปรุง และการพัฒนาการบริหารหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา หรือชุมชนที่อยู่ในเทศบาล

2.2 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเฉพาะโรงเรียนในสังกัดเทศบาล เพื่อให้ทราบถึงผลการบริหารหลักสูตรที่แท้จริง ควรศึกษาในสถานศึกษาสังกัดอื่น ๆ ร่วมด้วย